

Säkerhetsplan för Guide Natura

Piteå Kajak Center
bei **GUIDE NATURA**

Piteå Kajakcenter by Guide Natura driver obemannad uthyrningsverksamhet vid Renöhamn, Piteå. Även organiserade kajakturer anordnas. Det betyder att vi som kanotcentral ger kunden förutsättningar för en säker och fin kanotupplevelse genom den utrustning och information vi ger innan avfärd. Gästen har tillgång till 28 beskrivna kajakleder i Piteå skärgård och utförlig information om paddelsäkerhet på hemsidan. Under hyrda turer är kunden den som fattar beslut och agerar efter bästa förmåga. Under guidade turer är det guiden som ansvarar och skapar upplevelsen.

Utbildad personal

Beskrivning av vår personal och deras kunskaper

Namn	Kunskaper & erfarenheter	Paddlingskunskaper	Säkerhetskunskaper
Hansi Gelter, Ansvarig	• Har drivit Guide Natura kajakuthyrning sedan 2002. • Internutbildar ny personal. • Har drivit Guide Natura i 20 år. • Aktiv i Friluftsrådet som ledare 15 år. • Utbildad biolog, lärare och forskare i biologi, på lärarutbildning, docent i upplevelseproduktion. • Reseledare/strövtågsguide TEMA-resor 8 år.	• Paddlat sedan 12 års ålder. • Kanotförbundets instruktör för Gult Paddelpass. • Paddlat kanadensare i fors Sverige och Kanada • Paddlat kajak i olika världshav.	• Turledar- och instruktörutbildningar inom Friluftsrådet • Militär kompanisjukvårdare och underskötesutbildning • Jobbat på Akutmottagning som undersköterska • Första Hjälp & HLR instruktör • St John Ambulance First Aid • NOLS Wilderness First Aid • Sjöräddare & kapten inom SSRS • WRT- White Water Rescue Technician • ACUA International Scuba Rescue 3 Diver • Röda Korset Första hjälpen vuxen, och "Våga rädda liv" • Naturens Bästa certifierad • Tour Quality Certifierad

Internutbildning av personal

Detta genomförs varje år med eventuell ny personal.

Omfattning	3 timmar vid 2 tillfällen = 6 timmar
Innehåll	• Att fästa och lossa kanoter på släp • Säker lyft och bärteknik • Lokalkännedom & sevärdheter • Säkerhetsplanen och krisplanen • Anpassad kanotutrustning • Bokning och kundmottagande • Återlämning och utrustningskontroll. • Kajakkurs inomhus 2 timmar och utomhus 2 timmar med teknik, själv- & kamratreddning

Säkerhetsplan för Guide Natura

Piteå Kajak Center
bei **GUIDE NATURA**

Kanotcentralens utrustning och skick

Beskrivning av den utrustning vi använder och hyr ut.

Utrustning	Norm	Granskning
Generellt	Följer normer, helt och rent	Vid återlämnande samt årlig genomgång före och efter säsongen
Canadensare/kajaker	Flyter när vattenfylld	Flytelement/vattenskott
"-	Hel & ren	Skador i plast/sitsar/ sargkant
Paddel	Anpassad längd	Vid utlämning av materiel
"-	Hel och utan flisor	Vid återlämnande
Flytväst	Enligt CE-norm	Vid inköp, årligen
"-	Anpassad storlek	Vid bokning
"-	Hel med kompletta remmar	Vid återlämnande
Vattentätt mobilfodral	Erbjuds alla kunder	Vid återlämning och årligen
Vattentäta påsar	Erbjuds alla kunder	Vid återlämning och årligen
Karta & kompass	Medföljer alla kunder	Vid återlämning och årligen
Säkerhetsutrustning, flottör och pump	Erbjuds kunder på längre turer	Vid återlämning och årligen

Utrustning som inte håller måttet byts ut eller repareras omedelbart.

Kundkommunikation

Detta är den kommunikation vi har med kund inför tur.

Vad	Innehåll & hur informationen ges
Lämpliga turer	• 5 inplastade turförslag med karta och beskrivning • 25 kajakleder på nätet och som pdf och folder med Google-maps-karta och turbeskrivning
Säkerhetsinformation	Råd & Tips till ny kanotist delas ut. Checklista för säker paddling som inplastad skylt i alla kajaker och uppklistrad i kajakcenter. Säkerhetsinformation och tips på hemsidan.
Naturskydds- och tillträdesinformation	• Information till kund om naturskyddsområden, allemansrätten, eldning, skräp och hänsyn. • Folder om Allemansrätten och paddling delas ut till alla.
Kontaktuppgifter & turplan	• Kontaktuppgifter för kund i bokningsmatrikel. • Turplan delas ut och samlas in för längre turer

Säkerhetsplan för Guide Natura

Piteå Kajak Center
bei **GUIDE NATURA**

Risikanalyt

Denna riskanalys är genomförd den 16 maj 2016 och reviderad **januari 2022** för att medvetandegöra de risker som finns för personal och kunder, samt hur riskerna kan minimeras eller åtgärdas.

Fara = källa till olycka. T ex kallt vatten, djupt vatten, tung kanot, hal brygga, blåsig väder

Risk = vad som kan inträffa.

S = Sannolikhet för att det ska inträffa. 1-3 där 1= låg sannolikhet, 3 = hög sannolikhet

K = Skadans **konsekvens**, om det inträffar. 1-3 där 1= försumbar olycka, 3 = allvarlig olycka

RS = Riskens storlek, beräknas med S x K. En låg risk är 1-2, en medelstor är 3-4, en hög är 6-9.

Identifierad fara	Risker	S	K	RS	Förhindra genom	Åtgärd om det händer
Kallt vatten	- Hypotermi vid långvarig exponering av kallt vatten i kajak - Hypotermi vid vältning	2	3	6	- Uthyrningssäsong när vattentemp >+15 grader - Sittunderlag i säte och under fötter - Råd paddla nära land - Rekommenderar kläder för vattentemperaturen - Hyr ut torrdräkter	- Vattentätt ombyte - Kunskap om kamraträddning - Första hjälpen vid hypotermi - Evakuering vid svår hypotermi
Tunga kanoter	- Ryggsador - Klämskador	2	2	4	- Visa lyftteknik - Töm kanoterna vid lyft - Använd kanotvagn	- Ring på hjälp vid behov - Första hjälpen vid klämskada
Grillning	Skogsbrand	2	3	5	- Informera om eldplatser - Informera om info om eldningsförbud 5 tips vid eldning	- Vattenhinkar för släckning - Larma 112
Vatten	Drunkning	1	3	3	- Använda flytväst - Låta bli alkohol - Inte paddla ensam	- HLR - Larma 112
Hala klippor	Skallskada Handledsskada	1	2	2	- Förvarna om halka - Visa säker teknik - Undvika hala stenar	- Första hjälpen - Larma 112 vid allvarlig skada
Forsen i älvar	- Kapsejsning - Klämning - Fastna i virvel - Förstörd utrustning	3	3	9	- Portage förbi fors - Lina förbi fors - Säkerhetsutrustning för fors	- Första hjälpen - Larma 112 vid allvarlig skada

Säkerhetsplan för Guide Natura

Piteå Kajak Center
bei **GUIDE NATURA**

Krisplan

Krisplanen går igenom vid varje säsongsstart och med varje nyanställd.

Planen finns uppsatt inne i receptionen, lätt synlig för personalen.

Syfte	Att skapa en krismedveten beredskap inför oväntade allvarliga händelser
Mål	• minimera risken för kaos och fler olyckor • stödja omhändertagandet av dem som drabbats av olyckor eller andra allvarliga händelser så effektivt och humant som möjligt • motverka stress för inblandade • att genom snabbt och tydligt agerande minimera risken för spekulationer
När krisplanen träder i kraft	Vid problem som inte kan lösas på plats och som påverkar sammanhang utanför aktiviteten
Krisgrupp	Krisgruppen består av de personer som hjälps åt i samband med krisen, t ex ledning/organisatör, operativ insats, informatör.
Ledning: Telefon:	Avgör händelsens svårighet, bestämmer första räddningsinsatsen och avgör om hjälp ska tillkallas. 076-1359111
Operativ insats:	• Tar hand om skadade och platsen de ska tas om hand. • En ansvarig ledare som vid en eventuell olycka fördelar arbetet med att t ex larma 112 • kontakta krisgruppen • sätta in första hjälpen • notera händelseförlopp • lugna deltagare • utse en ställföreträdande ledare • utse samlingsplats - evakueringsplats, • deltagarlista med eventuella sjukdomar och närmaste anhörig och var denne kan nås. Denna lista skall finnas tillgänglig för krisgruppen.
Informatör: Telefon:	• Underrättar anhöriga • Svarar på frågor från massmedia • 076-1359111
Information om deltagare	ICE-lista i uthyrningskontrakt och bokningspärmen
Räddningsutrustning	Första hjälpen väska medtages på turer
Räddningsvägar	llägningsplats för räddningsbåt vid Västra Kajen och Renöhamn
Hur kunden tillkallar hjälp	Mobiltelefon 112, 112-app (rekommenderas)
Viktiga telefonnummer	• 112 Akuta Larm (brådskanie vård, polis, brand), App 112 • 114 14 Polis, ej brådskanie • 0200-290090 Sjöräddningen förebyggande (Akut 112, App HJÄLP • 070-5878017 Sjöräddning Piteå ej akut • 0911-596100 Räddningstjänst Piteå (brandkår) • 08-3311231 Giftinformationscentralen – ej akut • 1177 Sjukvårdsrådgivning • 113 13 Information vid olyckor och kriser

Säkerhetsplan för Guide Natura

Piteå Kajak Center
bei **GUIDE NATURA**

Krisgruppens arbetsgång	• Den i krisgruppen som blir kontaktad ansvarar för telefonkedja till övriga i gruppen. • Utser en som medieansvarig för just den aktuella händelsen. • Sammankalla krisgruppen, alternativt anordna telefonmöte
Uppföljning av rutiner 2 gånger/år	• Genomgång av rutiner • Upprätta telefonlistor över medarbetare • Gå igenom vad personal och ledare behöver kunna • Gå igenom relevanta delar av krisplanen vid introduktion av nya anställda.

Incidentrapportering

Dessa är våra rutiner för incidentrapportering för att lära av erfarenheter.

- **Nära-att-det-hände (incidenter) och Olyckshändelser (tillbud)** som vår personal är med om eller får kännedom om rapporteras till kanotförbundets incidentrapport.
- Händelsen diskuteras även på personalmöte för att komma fram till om vi ska ändra på något i våra rutiner.
- **Kunder som beskriver incidenter** eller tillbud uppmuntras att rapportera dessa till kanot.com.
- **Samtliga incidenter dokumenteras och sätts i säkerhetspärmen** för genomgång efter säsongens slut.

Referensmaterial

Denna litteratur finns på vårt kontor Studio Guide Natura.

- Konsumentverkets "Vägledning till Systematiskt säkerhetsarbete för konsumenttjänster"
http://www.konsumentverket.se/Global/Konsumentverket.se/Best%C3%A4lla%20och%20ladda%20ner/V%C3%A4gledning/Dokument/kov_vagl_sakerhet_tjanster_nov08.pdf
- First Aid Safety Orientation, St John Ambulance, Canada
- Official Wilderness First-Aid Guide, St John Ambulance
- Standard First Aid Modular Workbook, St. John Ambulance, Canada
- Medicine for Mountaineering & Other Wilderdess Activities, Wilkerson, The Mountaineers
- The High Altitude Medicine Handbook, Polland & Murdoch
- Safety, Risk & Adventure in outdoor Activities, Barton
- Survival Alpine, Sicherheit in den Bergen, Kuppler
- Överlevnadshandboken, Weiseman
- Isboken, Friluftsförbundet
- Olyckfallsvård – Första hjälpen på arbetsplatsen. Grundkurs för skyddssamariter. Svenska röda korset
- NOLS Wilderness Medicine First Aid Course Handouts
- ACU International Scuba Rescue 3 Diver – Handouts
- L Sjö K Lärobok i sjukvård för Krigsmakten
- Säkerhetslitteratur för olika aktiviteter (paddling, långfärdsskridsko, klättring, dykning m.m.)

Säkerhetsplan för Guide Natura

Piteå Kajak Center
bei **GUIDE NATURA**

Rekommendation om krisen kommer – 4 steg

KRISEN KOMMER
• Samla krisgruppen och börja mötet med att fastställa vad som <i>säkert</i> kan konstateras har hänt. • Besluta om <i>vad som ska göras, av vem, när och tid för uppföljning</i>. • Skriv protokoll vid mötet. • Starta en journal över alla händelser och insatser. • Utvärdera och följ kontinuerligt upp insatserna. • Informera öppet, sakligt och tydligt. • Vid olyckor kontaktas polisen som har informationsansvar gentemot allmänheten.
EFTER OLYCKA/DÖDSFALL
• Stöd människors egna läkningsresurser • Försök aldrig ge tillbaka det som är förlorat. • Låt individen fritt uttrycka sina känslor. • Lämna inte den drabbade ensam under den akuta krisen (få personer) • Stötta anhöriga och andra inblandade
EFTERBEARBETNING
• Håll kontakten inom gruppen inblandade. • Håll koll på varandra; en person som inte hör av sig kanske har klarat krisen bra, men "frånvaron/tystnaden" kan också bero på djup kris som orsakar apati. • Håll kontakten med anhöriga. • Diskutera insatserna med inblandade och notera nya åtgärder.
Minnesstund
• Fundera på vilka som ska bjudas in och vad som förväntas? • I allmänhet behövs en avskild plats, där man kan spela lugn musik och tända ljus. • Själva olycksplatsen utgör ofta mötesplatsen, men tänk då på att det kan vara utomhus och svårt att skapa • avskildhet. • Anlita gärna en präst eller annan andlig ledare för att leda minnesstunden. • De kan också bistå med råd och anvisningar för mötet, även om de inte medverkar. • Beakta behovet av rätt andlig ledare beroende på religion.
UTVÄRDERING
• Ett par veckor efter att krisen/olyckan är över utvärderar krisgruppen insatserna. • Låt någon intervjuva ett antal inblandade personer i förväg. • Gå igenom journalen och sammanfatta händelserna. • Värdera insatserna. • Gå igenom intervjuerna. • Diskutera hur krisplanen fungerade, saknades något? • Revidera vid behov krisplanen. • Kontrollera att uppföljningssamtal och stödinsatser fungerar.

Säkerhetsplan för Guide Natura

Piteå Kajak Center
bei **GUIDE NATURA**

Massmediakontakter i samband med kris

När journalisten ringer
• Fråga efter källan om det rör sig om en olycka eller ett dödsfall om journalistens uppgift är en nyhet för dig • Uttala dig inte förrän du själv har haft möjlighet att kontrollera uppgiften om den inte kan uppges. • Skaffa respit. • Även om du "vet" vad du skall säga är det en god regel att be att få ringa upp om journalisten om fem-tio minuter. Fundera under tiden över och ordna: - Vad vill journalisten? - Är du rätt person att intervjua, ska du samråda med någon annan? - Vad vill du få ut: fakta, budskap, argument. - Skriv stolpar. - Ha fakta tillgängliga. - Undvik fackspråk. - Tänk på att radio- eller teveintervjuer oftast bara är en och en halv minut.
Berätta för journalisten om
• Kunskap hos inblandade – erfarenhet, säkerhetsutbildning etc. • Säkerhetsrutiner. • Personlig säkerhetsutrustning om sådan finns. • Anläggningens övriga säkerhet. • Gärna om tidigare incidenter/olyckor av liknande slag och lärdomar av dem. • Ange kontaktpersoner med telefonnummer (helst mobilnummer)
Fyra vanliga frågor från journalisten
1) Händelseförloppet – lämna inte ut namn, kontakta anhöriga först. 2) Orsak och skuld – var försiktig, felaktiga slutsatser kritiseras i efterhand. 3) Säkerhet – hur var säkerheten tillgodosedd i det aktuella fallet? 4) Konsekvenser av olyckan - "Kommer ni att stoppa dessa moment?" - "Kommer ni att höja åldern för att få delta i ...?" - "Är det inte dags att ändra reglerna nu?"
TV- och radiointervjuer
• TV- och radiointervjuer är oftast s k "en och", d v s en och en halv minut; det kräver koncentrerade uttalanden. Tänk därför på: - Säg det viktigaste först, kort och koncist. - Var ärlig. - Säg aldrig något "off the record", det vill säga nämn inte saker för en journalist som du egentligen inte vill offentliggöra. - Be att få läsa artikeln/höra inslaget före publicering. • Underrätta övriga inblandade, i krisgrupp eller förening/förbund, om ditt uttalande.

Säkerhetshandledning uppdaterad **2022-01-15**

Av Hansi Gelter/Guide Natura